

VINCAS STRIMAS¹- ŠTURMAS 1921 01 15–1948 04 29

Vincas Strimas gimė 1921 m. sausio 15 d. Šakių aps. Barzdų vls. Vėdarų k. ūkininkų Vinco Strimo ir Petronėlės Stureikytės-Strimaitienės šeimoje². Lankė Barzdų pradžios mokyklą. 1934 m. įstojo mokytis į Kauno jėzuitų gimnaziją. Mirus motinai iš gimnazijos pasitraukė gavęs trijų klasių pažymėjimą. Grįžo į tėviškę ir dirbo tėvo, kuris netrukus vedė antrą kartą, ūkyje. Šeimoje augo ir du Vinco broliai Jonas (g. 1937 m. kovo 10 d.) ir Kazimieras (g. 1942 m. sausio 31 d.)³.

1939–1940 m. V. Strimas Valstybės egzaminų komisijoje išlaikė daugelio gimnazijos dalykų egzaminus ir 1940 m. rugsėjo 2 d. gavo gimnazijos (vidurinės mokyklos) pažymėjimą, kuriame buvo pažymėta, kad jis yra išlaikęs visą kursą su sustiprintu matematikos ir gamtos mokymu pagal 1929–1931 mokslo metų programas. 1940 m. rugsėjo 13 d. V. Strimas parašė prašymą Kauno universiteto rektoriui priimti į Technologijos fakulteto Mechanikos skyrių laisvuju klausytoju. 1941 m. rugpjūčio 8 d. V. Strimas gavo Kauno VI gimnazijos išduotą atestatą, kuriame buvo pažymėta, kad jis „1941 metų gegužės–birželio mėnesį šioje gimnazijoje pašaliečio teisėmis išlaikė aštuonių klasių gimnazijos egzaminus“⁴. Svajono tapti inžinieriumi, dirbti krašto labui. Deja, 1943 m. pavasarį vokiečių okupacinė valdžia universitetą uždarė ir jis vėl grįžo į tėviškę.

Sovietams antrą kartą okupavus Lietuvą, 1944 m. rudenį V. Strimas tapo Stirnos bataliono (nuo 1945 m. rugpjūčio 15 d. Tauro apygardos Stirnos rinktinės, 1946 m. sausio 31 d. pervadintos Žalgirio vardu) partizanų *Šturmu*. 1946 m. gegužės 20 d. Žalgirio rinktinės vado Jurgio Ilgūno-Šarūno įsakymu Nr. 1 V. Strimas buvo paskirtas šios rinktinės 55-osios kuopos vado Juozo Jasulaičio-Kazoko pavaduotoju, o liepos 10 d. įsakymu Nr. 2 – 54-osios kuopos vadu. Tų pačių metų rugsėjo 2 d. Žalgirio rinktinės vado Šarūno įsakyme Nr. 10 rašoma: „54 kuopos vadui *Šturmui* ir tos kuopos kovotojui *Triupui* už drąsų žygį, paimant iš NKVD svarbius dokumentus š./m. rugsėjo 28 d., skelbiu pagyrimą ir tarnybos vardu dėkoju“.

1946 m. lapkričio 22 d. Tauro apygardos vado Antano Baltūsis-Žvejo įsakymu Nr. 34 buvo sudarytas naujas apygardos Karo lauko teismas, kurio nariu buvo paskirtas ir Žalgirio rinktinės atstovas V. Strimas.

1947 m. sausio 15 d. V. Strimas kaip Tauro apygardos Žalgirio rinktinės vadas dalyvavo Lietuvos kovotojų už laisvę suvažiavime, kuriame buvo svarstomi centralizacijos ir vyriausiosios vadovybės, Bendro demokratinio pasipriešinimo sąjūdžio (BDPS) ir Vyriausiojo ginkluotųjų pajėgų štabo (VGPŠ) reorganizacijos, ryšių su užsieniu atkūrimo klausimai, išklautas raportas apie Juozo Albino Markulio-Erelio išdavystes ir provokacijas, dėl ko jis buvo izoliuotas „nuo bet kokios konspiracinės veiklos“. Tų pačių metų sausio 31 d. apygardos vado Žvejo įsakymu Nr. 36 „Už ilgą, sąžiningą ir gerą tarnybą, drąsų ir gerą vadovavimą pavestam daliniui ir narsumą kovojant su žiauriuoju okupantu už Lietuvos Laisvę ir Nepriklausomybę“ *Šturmui* buvo suteiktas puskarininkio laipsnis.

Tauro apygardos partizanų vada. 1947 m. rudenio. Stovi iš kairės: Maironio kuopos, tiesiogiai pavaldžios Tauro apygardos vadui Žvejui, vadas K. Pyplys-Mažytis, apygardos vadas A. Baltūsis-Žvejys, Žalgirio rinktinės vadas V. Strimas-Šturmas. Iš Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus rinkinių

Vadovaudamas Žalgirio rinktinei V. Strimas daug nuveikė stiprindamas rinktinę ir organizuodamas jos veiklą: paruošė ginklų ir amunicijos laikymo, gyvenimo partizanų stovyklose ir bunkeriuose nurodymus, pakeitė rinktinėje veikusių kuopų pavadinimus, išleido įsakymą be rinktinės vado žinios į partizanų gretas nepriimti jokių prašalaičių, kurie galėtų suteršti

ne tik apygardos, bet ir visos tautos vardą. Pats *Šturmas* laikėsi visų gaunamų Tauro apygardos vadovybės įsakymų ir nurodymų.

1947 m. rugpjūčio 2 d. apygardos vado Žvejo įsakymu Nr. 21 V. Strimas buvo paskirtas prie apygardos įsteigtos Mokomosios kuopos pirmosios laidos egzaminų komisijos nariu. Tų pačių metų lapkričio 18 d. apygardos vado Žvejo įsakymu Nr. 41 už pasižymėjimą narsumu ir sumanų vadovavimą 1946 m. kovo 9 d. Vilkaviškio aps. Pilviškių vls. Stekiškės k. vykusiame kautynėse *Šturmui* buvo pareikštas tarnybinis pagyrimas. 1947 m. gruodžio 15 d. V. Strimas per sieną į užsienį palydėjo BDPS atstovus Juozą Lukšą-*Skirmantą* ir Kazimierą Pypį-*Audronį*.

Tauro apygardos Žalgirio rinktinės partizanai ne vėliau kaip 1948 m. Stovi iš kairės: Žvalgybos skyriaus viršininkas Viktoras Vitkauskas-Saidokas, rinktinės vadas V. Strimas-Šturmas, štabo Rikiuotės skyriaus viršininkas Jonas Kuras-Jaunutis, Spaudos ir informacijos skyriaus viršininkas Aleksandras Grybinas-Faustas. Iš Stasio Žakevičiaus archyvo

1948 m. vasario 16 d. V. Strimas pasveikino visus savo rinktinės kovotojus su Lietuvos Nepriklausomybės 30-mečiu ir palinkėjo „... daugiau pasiryžimo, daugiau tarpusavio vienybės, daugiau atkaklumo, kiekiau spauskime ginklą dešinėje, nes esame visai arti slenksčio į laisvę“. Taip pat rinktinės kovotojams pareiškė tarnybinius pagyrimus ir tarnybines padėkas, suteikė jiems karinius laipsnius. Tų pačių metų balandžio 10 d. Tauro apygardos vadas Jonas Petras Aleščikas-*Rymantas* V. Strimą paskyrė l. e. apygardos štabo viršininko pareigas, kartu einant ir Žalgirio rinktinės vado pareigas. Po dviejų savaičių, balandžio 26 d., *Šturmas* Kęstučio apygardos vadui Jonui Žemaičiui-*Vytautui* parengė raštą „Dėl ginkluoto pasipriešinimo centralizavimo ir partizanų suvažiavimo sušaukimo“. Po dviejų dienų, balandžio 28 d., Šakių aps. Barzdų vls. Kulčikų k. gyventojų Pijaus Staniulio sodyboje V. Strimas-*Šturmas* pateko į MGB Barzdų vls. poskyrio strībų surengtą pasalą. Buvo sužeistas į abi kojas, tačiau sugebėjo pasitraukti į Juodišiaus šilą, esantį apie 1 km nuo kautynių vietos: pasidarė apkasą, sunaikino su savimi turėtus dokumentus. Kitą dieną sovietų represinių struktūrų darbuotojai, atsivežę į kautynių vietą šunis, pagal pėdsakus partizaną surado ir siūlė pasiduoti. Įvyko kautynės, kurių metu *Šturmas* narsiai kovėsi, galiausiai nusišovė. Jo palaikai buvo niekinami Barzdų miestelyje prie strībų būstinės, vėliau už jos užkasti.

1996 m. pavasarį partizano duktė Eugenija Janušaitienė kartu su Krašto apsaugos savanorių pajėgų Tauro apygardos 4-osios rinktinės kariais bandė ieškoti tėvo palaikų. Kasinėjimų metu buvo rasti keli kauleliai (manoma, kad palaikus sunaikino rūgštus dirvožemis ir melioracija), kurie palaidoti Barzdų kapinėse.

1950 m. V. Strimas buvo apdovanotas 2-ojo laipsnio Laisvės kovos kryžiumi su kardais (po mirties). Jo vardu pavadinta viena iš Žalgirio rinktinės tėvūnių. Lietuvos Respublikos Prezidento 1998 m. gegužės 19 d. dekretu jam suteiktas Vyčio kryžiaus 2-ojo laipsnio ordinas (dabar – Vyčio Kryžiaus ordino Komandoro didysis kryžius), 2003 m. balandžio 24 d. jam pripažintas kario savanorio statusas, o Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2003 m. gegužės 27 d. įsakymu suteiktas pulkininko leitenanto laipsnis (po mirties).

Antkapinis paminklas šioje vietoje simboliškai palaidotas 1948 m. balandžio 29 d. Šakių aps. Barzdų vls. Kulčikų k. apylinkėse kautynėse su MGB Barzdų vls. poskyrio strībais žuvusiam l. e. p. Tauro apygardos štabo viršininkui ir Žalgirio rinktinės vadui V. Strimui-*Šturmui* atminti. Bendras antkapinio paminklo ir atminimo lentos vaizdas. Šakių r. Barzdų sen. Barzdų mstl. kapinės. Atidengtas 1996 m. spalio 27 d. dukters Eugenijos Janušaitienės rūpesčiu. R. Trimonienės nuotr., 2005 m.

¹ Pagal Lietuvos centriniame valstybės archyve (LCVA) saugomus dokumentus nustatyta, kad Tauro apygardos Žalgirio rinktinės vado Vinco Strimo tikroji pavardė yra Vincas Strimas.

² LCVA.

³ Ten pat.

⁴ Ten pat.